

Τρεις προτάσεις για την ορεινή Καλλιπεύκη

Αξιόλογες εισηγήσεις με ολοκληρωμένες προτάσεις ανέπτυξαν οι τρεις ομιλητές. Ο κ. **Πάυλος Ευθυμίου**, επικουρος καθηγητής του ΑΠΘ, τακτικός ερευνητής του Ινστιτούτου Δασικών Εκτάσεων και Α' αντιπρόεδρος των Ηνωμένων Εθνών για τη Β. Αμερική, την Ευρώπη και τη Ρωσική Κοινοπολιτεία σε θέματα δασοπονίας παρουσίασε το θέμα «Για μια σύγχρονη Δασοπονία».

Ο κ. **Κωνσταντίνος Γκούμας**, γεωπόνος, διευθυντής της Διεύθυνσης Εγγείων Βελτιώσεων και μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Περιφερειακού Παραρτήματος ΓΕΩΤΕ Κεντρικής Ελλάδος παρουσίασε το θέμα «Υδάτινοι Πόροι - Διαχείριση περιοχής Καλλιπεύκης».

Ο κ. **Νικόλαος Μπλάνας**, γεωπόνος, γεωργοοικονομολόγος, ειδικευθείς σε θέματα ανάπτυξης ορεινών και προβληματικών περιοχών και κοινής αγροτικής πολιτικής και σύμβουλος διαχείρισης του ΠΕΠ Θεσσαλίας παρουσίασε το θέμα «Τουριστική Ανάπτυξη Ορεινών Περιοχών».

Τα σημαντικότερα στοιχεία των τριών εισηγήσεων έχουν ως εξής:

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΛΑΝΑΣ: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Ο τουρισμός κάτω από τις διάφορες μορφές που παρουσιάζεται, αγροτουρισμός, χειμερινός, συνεδριακός, δασικός κ.ά. προσφέρει σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης των ορεινών περιοχών. Ο επιτυχημένος τουρισμός απαιτεί μια ρεαλιστική

Αυτό πρέπει να διορθωθεί όσο το δυνατόν πιο γρήγορα μέσα από την υγιή επαγγελματική κατάρτιση (και όχι όπως αυτή υλοποιείται σήμερα) και τις εύστοχες επενδύσεις. Η επιβίωση των ορεινών κοινωνιών χωρίς περιβαντολλογικό κόστος μπορεί να στηριχθεί σε μια σωστή διαχείριση του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Η παραγωγή τοπικών προϊόντων σε κομψή συσκευασία με παραδοσιακές τεχνικές δεν αποτελεί την μοναδική λύση. Αλλωστε αυτή η εισαγωγή δεν ισχύει για όλες τις περιπτώσεις. Η ιδέα της Πορτογαλικής «rousada» ή του Ισπανικού «parador» όπου παλαιά αρχοντικά μετατράπηκαν σε ξενοδοχεία αντικατοπτρίζει μια παράδοση που οι εν λόγω περιοχές πολύ σωστά θέλουν να αναπτύξουν, αλλά δεν μπορεί να είναι το μοναδικό μοντέλο τουρισμού. Πρέπει να υπάρχει μια μέση οδός ανάμεσα στις πολυτελείς δομές και στην προχειρότητα της κατασκήνωσης. Οι αγροτικές περιοχές πρέπει να προσελκύσουν τους νέους, τους ηλικιωμένους και τους τουρίστες που αναζητούν οικονομικές διακοπές.

Η σύγχρονη τάση να κάνουμε βραχύτερες αλλά συχνές διακοπές και η έλξη των κατοίκων των πόλεων για ενδιαφέροντα μέρη που προστατεύονται με προγράμματα διατήρησης του περιβάλλοντος, για την υγιεινή ζωή και τον καθαρό αέρα, λειτουργούν προς την κατεύθυνση του οικολογικού και «έξυπνου»

προϊόντα. Μπορεί να εξισορροπήσει την μείωση του αγροτικού εισοδήματος, δημιουργώντας νέες δραστηριότητες και επαγγέλματα. Είναι ένα ισχυρό εργαλείο δυναμικής ανάπτυξης αλλά πρέπει όπως και κάθε περίτεχνο μέσο να χρησιμοποιείται με προσοχή. Διευκρινίζω ότι με τον όρο «αγροτουρισμό» δεν νοούμε απλά την ενοίκιαση καταλυμάτων σε τουρίστες αλλά και ένα πλήθος δραστηριοτήτων που έχουν να κάνουν με παραγωγή - διάθεση στους επισκέπτες προϊόντων Βιοτεχνίας - Χειροτεχνίας καθώς και άλλων τοπικής παραγωγής. Στο βαθμό που δημιουργείται πλέον μια μονιμότερη αγροτουριστική ζήτηση της περιοχής, μπορεί να υποστηριχθεί ότι ο αγροτουρισμός, δύναται διαχρονικά να οδηγήσει σε ορισμένες εξειδικεύσεις εργασίες.

Δυστυχώς στη χώρα μας δεν έχει οργανωθεί ακόμα ένα οριοθετημένο θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής προγραμμάτων αγροτουρισμού. Η οργάνωση και λειτουργία ενός προγράμματος αγροτουρισμού, λαμβάνοντας υπόψη την διεθνή εμπειρία μπορεί να ξεκινά από την ανάθεση διαχείρισης του έργου σε κρατικό φορέα (π.χ. ΔΑΝΙΑ) μέχρι την πλήρη φιλελευθεροποίηση (Μ. Βρετανία). Δεν λείπουν βεβαίως και οι περιπτώσεις ανάθεσης του έργου σε τοπικούς φορείς (Ιταλία), ή συνδυασμό, όλων των ανωτέρω περιπτώσεων (π.χ. Γαλλία).

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχοντας πλήρη επίγνωση της ανάγκης υποστήριξης των ορεινών περιοχών πέραν των γνωστών

όπως τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης LEADER. Στη Περιφέρεια Θεσσαλίας, υλοποιούνται δύο τέτοια προγράμματα, ένα στην επαρχία Ελασσόνας και το άλλο στην περιοχή Καλαμπάκας - Πύλης του νομού Τρικάλων.

Εκείνο στο οποίο τόσο η Περιφέρεια όσο και οι αντίστοιχες Νομαρχίες πρέπει να επικεντρώσουν την προσοχή τους είναι η συνάφεια και συνοχή των προτιμώμενων παρεμβάσεων των προγραμμάτων LEADER με τις υλοποιούμενες δράσεις μέσα από τα προγράμματα ΜΟΠ και ΠΕΠ στις συγκεκριμένες περιοχές, ώστε να υπάρξει η μέγιστη απόδοση των πόρων που διατίθενται.

Ειδικότερα για την περιοχή της Καλλιπεύκης θα μπορούσε κανείς να απαριθμήσει κάποιες ιδέες, κάποιες σκέψεις, οι οποίες θα αποτελούσαν το υλικό βάσης για περαιτέρω επεξεργασία και αξιοποίηση τόσο από πλευράς της κοινότητας Καλλιπεύκης όσο και από πλευράς Νομαρχίας Λάρισας μέσω κάποιου προγράμματος ανάπτυξης.

Από γεωγραφικής θέσης η περιοχή ευρίσκεται στο μέσο ενός τρίπολου τουριστικής ανάπτυξης που ξεκινά από τις παραλίες περιοχής Πλαταμώνας, και καταλήγει στις Νοτιο - Δυτικές πλευρές του Ολύμπου στη θέση Βρυσοπούλες, ιδανική τοποθεσία για την δημιουργία ενός μικρού χιονοδρομικού κέντρου. Σε συνδυασμό δε με την αξιοποίηση και επέκταση του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου από την πλευρά της Περιφέρειας

των οδικών προσβάσεων Καρυά - Καλλιπεύκη, Καλλιπεύκη - Αγ. Παντελεήμονας και Καλλιπεύκη - Γόννοι αποτελεί την προϋπόθεση προσέγγισης των περιοχών του Ολύμπου από το ευρύ κοινό.

Η δημιουργία της λίμνης Ασκουρίδας καθώς επίσης περιγητικών νομοπατιών, αθλητικών εγκαταστάσεων προετοιμασίας ομάδων, ενδεχομένως ελεγχόμενων κληρονομικών περιοχών, χώρων κατασκηνώσεων, χώρων αναψυχής, αποτελούν τις δραστηριότητες που απ' όλη φαίνεται μπορούν εύκολα να ενεργοποιηθούν και να προσφέρουν νέες πηγές εισοδημάτων στον ντόπιο πληθυσμό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΟΥΜΑΣ: ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗΣ

● ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ:

Οι προσπάθειες της Δ/σης Εγγείων Βελτιώσεων, από την στιγμή που ασχολήθηκε με την αναζήτηση λύσης στο αρδευτικό πρόβλημα της περιοχής Καλλιπεύκης, έτειναν προς την κατεύθυνση της βέλτιστης από οικονομική άποψη λύσης με εργα αξιοποίησης υπόγειων ή και επιφανειακών υδατικών πόρων.

Επειδή όμως το πρόβλημα είναι σύνθετο, με πολλές παραμέτρους επιδιώχθηκε η συνεργασία και η βοήθεια των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, έτσι ώστε να υπάρχει η τεχνική και επιστημονική στήριξη στο ανωτάτο δυνατό επίπεδο.

Από τις αναγνωριστικές εκθέσεις και τις μελέτες που διαθέτουμε μέχρι τώρα, αλλά και από τα όσα αναφέραμε στην

των εγκαταστάσεων προστομα-
σίας ομάδων, ενδεχομένως
ελεγχόμενων κυνηγετικών περιο-
χών, χώρων κατασκηνώσεων,
χώρων αναψυχής, αποτελούν τις
δραστηριότητες που απ' ότι
φαιίνεται μπορούν εύκολα να
ενεργοποιηθούν και να προσφέ-
ρουν νέες πηγές εισοδημάτων
στον ντόπιο πληθυσμό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΟΥΜΑΣ: ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ- ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗΣ

● ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ:

Οι προσπάθειες της Δ/σης
Εγγείων Βελτιώσεων, από την
στιγμή που ασχολήθηκε με την
αναζήτηση λύσης στο αρδευτικό
πρόβλημα της περιοχής Καλλι-
πεύκης, έτειναν προς την κα-
τεύθυνση της βέλτιστης από οι-
κονομική άποψη λύσης με εργα
αξιοποίησης υπόγειων ή και επι-
φανειακών υδατικών πόρων.

Επειδή όμως το πρόβλημα εί-
ναι σύνθετο, με πολλές παραμέ-
τρους επιδιώχθηκε η συνεργα-
σία και η βοήθεια των πανεπι-
στημιακών ιδρυμάτων, έτσι ώστε
να υπάρχει η τεχνική και επι-
στημονική στήριξη στο ανωτατο
δυνατό επίπεδο.

Από τις αναγνωριστικές εκθέ-
σεις και τις μελέτες που διαθέ-
τουμε μέχρι τώρα, αλλά και
από τα όσα αναφέρθηκαν πα-
ραπάνω, προκύπτει ότι το πρό-
βλημα της περιοχής Καλλιπεύ-
κης μπορεί να λυθεί, αφού το
υδατικό ισοζύγιο είναι πλεονα-
σματικό και δεν υπάρχει ανάγκη
αναζήτησης πρόσθετων υδατι-

κών πόρων από την ίδια ή άλ-
λες λεκάνες. Εκείνο που μένει
προς διερεύνηση είναι το είδος
των έργων αξιοποίησης και η
αναζήτηση χρηματοδότησης.

Τα έργα αυτά θα αναφε-
θούν συνοπτικά με τους εκτιμη-
τικούς προϋπολογισμούς -
αφού δεν υπάρχουν οριστικές
μελέτες - με τις δυνατότητες
τους σε αρδεύσιμες εκτάσεις
και με τα τυχόν μειονεκτήματά
τους ή προβλήματα, χωρίς
αξιολόγηση η οποία πάντως θα
πρέπει να γίνει στο άμεσο μέλ-
λον και μετά από συνεργασία
κοινότητας, των αγροτών της
περιοχής και των φορέων τους
με την υπηρεσία (ΔΕΒ), έτσι
ώστε να προκριθεί η βέλτιστη
λύση η οποία θα είναι αποδε-
κτή από όλους, αλλά και εφικτή
στα πλαίσια των χρηματοδοτι-
κών δεσμομένων της Νομαρχίας
και του υπουργείου Γεωργίας.

Τα έργα αυτά είναι:

1. Ανόρυξη και αξιοποίηση
οκτώ (8) αρδευτικών γεωτρή-
σεων, προϋπολογισμού 90 -
100 εκατ. δρχ. και αρδεύσιμη
έκταση 1500 στρ.

2. Κατασκευή τριδύμου τεχνι-
κού θυροφράγματος για την
αποθήκευση στην στραγγιστική
τάφρο 60 - 80.000 κυβικά νε-
ρού και την άρδευση 300 -
400 στρ. προϋπολογισμού 20 -
25 εκατ. δρχ.

3. α) Κατασκευή ταμειυτήρα
300 στρ. για την αποθήκευση
1.000.000 κυβικά νερού και την
άρδευση 2.500 στρ. και εναλλα-

κτικά.

β) Κατασκευή ταμειυτήρα 600
στρ. για την αποθήκευση 2.000.
000 κυβικών νερού, την άρδευ-
ση 5.000 στρ. και ενδεχομένως
την τουριστική ή άλλη αξιοποίη-
σή του.

Ο προϋπολογισμός και στις
δύο περιπτώσεις είναι αντικείμε-
νο μελέτης η οποία θα πρέπει
να εξετάσει την στεγανότητα
της θέσης στην οποία θα γίνει,
τον τρόπο μεταφοράς του νε-
ρού για το γέμισμα του ταμει-
υτήρα και τέλος την δυνατότητα
εξασφάλισης της έκτασης των
300 ή 600 στρ. απ' ευθείας
από τους αγρότες μέσω αναδα-
σμού, αφού ως γνωστόν υπήρ-
ξε απροθυμία σε ανάλογη πρω-
τοβουλία που ανέλαβε η ΔΕΒ
Λάρισας προ 2 ετών.

Για τα δύο πρώτα έργα οι
οριστικές μελέτες μπορούν να
γίνουν σύντομα απο την ΔΕΒ
εφόσον εξασφαλισθούν οι ανα-
γκαίες πιστώσεις, ενώ για το
τρίτο έργο πρέπει να ζητηθεί η
χρηματοδότηση της μελέτης με
ποσό 10 εκατ. δρχ. από το
υπουργείο Γεωργίας και στη
συνέχεια να ανατεθεί σε ιδιώτη
μελετητή.

Με όλα τα παραπάνω έργα
που προτείνονται ή και με ορι-
σμένα από αυτά, είναι δυνατόν
- κατά την εκτίμησή μας -
να αντιμετωπισθεί το αρδευτικό
πρόβλημα στο σύνολό του, να
αξιοποιηθούν κατά τον καλύτερο
τρόπο οι υδατικοί της πόροι και
να αναπτυχθεί οικονομικά η

ορεινή και προβληματική περιο-
χή της Καλλιπεύκης, παράλληλα
με άλλες παρεμβάσεις όπως
π.χ. ο τουρισμός.

ΠΑΥΛΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΑΣΟΠΟΝΙΑ

Εάν θέλουμε να κάνουμε μιά
σύγχρονη δασοπονία, θα πρέπει
οπωσδήποτε να οδηγηθούμε
από ορισμένες θεμελιώδεις αρ-
χές. Η πρώτη και η σπουδαιό-
τερη ίσως είναι η πολλαπλή
χρήση των δασών. Το δάσος
παράγει πάρα πολλά προϊόντα
λειτουργίες και υπηρεσίες προς
τον άνθρωπο. Θα πρέπει βάσει
ενός προδιαγεγραμμένου και
καλά συντεταγμένου σχεδίου να
κάνουμε πλήρη αξιοποίηση των
δυνατοτήτων που μας δίνει το
δάσος, αλλά μέσα σε ορισμένα
όρια. Μέσα σ' ορισμένα όρια
που σημαίνει ότι ανάλογα με
την περιοχή όπου βρισκόμαστε,
ανάλογα με το δάσος που
έχουμε να κάνουμε θα πρέπει
πάντοτε να εκμεταλλευόμαστε
αυτό που μπορεί να μας δώσει
το δάσος μακροπρόθεσμα, χω-
ρίς να βλαφτεί, χωρίς να υπο-
στεί ζημία, χωρίς να υποβαθμι-
στεί. Το δάσος προσφέρει υπη-
ρεσίες και προϊόντα, αλλά όχι
σε απεριόριστο βαθμό. Σ' όλα
τα πράγματα υπάρχουν μέτρα.
Και στο δάσος υπάρχουν μέ-
τρα. Όταν λέμε ο Θεός τα πά-
ντα εν σοφία εποίησεν, εννοού-
με ότι μέσα σ' αυτά τα μέτρα
θα πρέπει να κάνουμε χρήση
των δασικών πόρων.